

Тараненко К. В.

Університет митної справи та фінансів

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОЛІНГВІСТИКИ

У статті проаналізовано тенденції розвитку світової та вітчизняної еколінгвістики. Здійснено аналітичний огляд витоків, етапів становлення та тенденцій розвитку світової еколінгвістичної думки. У фокус уваги потрапляють наукові доробки зарубіжних та вітчизняних лінгвістів, підкреслені їхні спільні та відмінні вектори наукових пошуків. Доведено, що особливістю зарубіжних досліджень з еколінгвістики є зацікавленість не так екологією мови, як розробкою загальної теорії та методології дослідження мови з огляду на нову еколінгвістичну парадигму. Висвітлено різні підходи до розуміння мовної екології та екології мови, тлумачення предмета та завдань еколінгвістики. Узагальнено та окреслено проблемне поле еколінгвістики та виділено такі напрями: дослідження мовної картини світу, визначення зав'язків мовних і немовних компонентів, їхнього співфункціонування, дослідження мовного середовища та його впливу, вивчення причин мовного розмаїття, його типології й функціональності, аналіз факторів, котрі впливають на зникнення мов, систематизація екологічних і неекологічних елементів мовних систем, формування екологічної комунікації та лінгвістичної культури спілкування, уніфікація термінології наукової й фахової комунікації з урахуванням змін у глобалізованому суспільстві та свідомості людей, аналіз текстів із проблем охорони довкілля, дослідження екодискурсів, а також текстів навчальної спрямованості, націлених на виховання екограмотності, розгляд співвідношення екограмотності та мовної грамотності в контексті боротьби за чистоту мови. Визначено теоретичні та методологічні підходи до дослідження мови як динамічної системи у взаємодії із середовищем.

Ключові слова: екоконтроль, еколінгвістика, екологічне спілкування, екологія мови, проблемне поле, середовище, термін.

Постановка проблеми. Сьогодні суспільство все частіше замислюється над необхідністю екоконтролю, який охоплює не лише природоохоронну діяльність, а і стосується всіх сфер життєдіяльності людства. Пріоритетними завданнями сучасного суспільства стало врегулювання комунікативних відносин, гармонізація комунікативної взаємодії та забезпечення екологічності спілкування, що не матиме шкідливого впливу на здоров'я людини та її емоційний стан.

Сучасна світова лінгвістика значну увагу приділяє екологічним проблемам мови та мовлення. Набули актуальності лінгвістичні студії взаємодії мови із середовищем, які сформували новий науковий напрям – еколінгвістику, котра відзначається міждисциплінарним характером знання. За твердженням В. Шаховського, не тільки людина занурена в мовне середовище, а й мова занурена в людське (соціальне, психологічне, біологічне) середовище, що вимагає захисту, з одного боку, мови від цього розмаїття середовища побутування (функціонування) мови, з іншого – людини від самої мови [14, с. 54].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Про екологію мови почали говорити порівняно недавно, розглядаючи її в межах психології, антропології та соціології мови. Особливістю еколінгвістики як мультипарадигмальної дисципліни є те, що вона розглядає системну організацію мови з огляду на різноманітні природні та соціальні екосистеми. Метою еколінгвістики, на думку А. Стібба, є дослідження різних сфер життя та використання мультидисциплінарних перспектив для знаходження інтегративних шляхів аналізу навколишнього світу [22, с. 3]. Еколінгвістика є яскравим прикладом когнітивного та прагматичного повороту в сучасній науці, в якому відбувається наукове, теоретичне, методологічне та термінологічне об'єднання різних напрямів, від чого лінгвістика припиняє бути лише лінгвістикою. Утвердженню цього напрямку сприяє й те, що мову розглядають як живий організм, який підлягає законам еволюції.

Еколінгвістичні дослідження сучасної мовознавчої науки набувають усе більшої актуальності, постійно розширюється предметне коло інтересів

еколінгвістів, формується відповідна терміносистема, збагачуються знання про екологію мови, мовлення та комунікації. Питання екології мови висвітлюють у своїх роботах Б. Ажнюк, Л. Брусенська, М. Дьорінг, Г. Копніна, К. Кусько, В. Нечипоренко, Л. Нуждак, А. Раду, О. Семенець, Н. Солодовнікова, К. Тараненко, А. Філ, В. Шаховський та інші. Проблеми понятійно-термінологічного апарату вирішують О. Іванова, Н. Панченко, І. Петренко, А. Сковородніков, А. Стіб та інші. Еколінгвістичні дослідження на матеріалі ЗМІ проводять Л. Коханова, О. Семенець, О. Скочинець, С. Чемеркін, В. Шаховський та інші, в межах офіційно-ділового стилю та історії впровадження мовної політики – Л. Ажнюк, С. Дорда, Л. Масенко, В. Шишкін та інші. Еколінгвістичними дослідженнями в царині риторики, стилістики та культури мовлення опікуються Л. Масенко, В. Пасинок, А. Раду та інші. Невербальною комунікацією в еколінгвістичному вимірі опікуються Ю. Скриннік та Л. Солощук. Однак наразі еколінгвістиці бракує ґрунтовності теоретичних засад, усталеності термінологічного апарату, системності досліджень. Еколінгвістика як самостійна наукова дисципліна ще знаходиться на етапі пошуку та формування своєї основної парадигми, діапазон еколінгвістичних пошуків швидко зростає. Тому ставимо за мету – здійснити аналітичний огляд витоків та історії розвитку еколінгвістичної думки, окреслити проблемне поле еколінгвістики у вітчизняній та світовій науці, визначити перспективні напрями її розвитку.

Постановка завдання. Метою статті є проаналізувати тенденції розвитку світової та вітчизняної еколінгвістики.

Виклад основного матеріалу. Прийнято вважати, що запровадив поняття екології мови Е. Хауген у 1972 році. Він визначав цей науковий напрям як вивчення взаємодії між будь-якою мовою та її довкіллям, яким для мови є суспільство, нація, котра використовує цю мову як один зі своїх кодів [21]. Проте сам А. Хауген уже спирався на роботу К. та Ф. Вьолінгів і Н. Шутца, де екологія мови поділялась на внутрішньомовну та міжмовну [21]. Ідеї еколінгвістичного характеру висловлював ще в XIX столітті О. Потебня, порушуючи питання про «етнозахисні функції мови», які сьогодні розглядаються мовознавцями в межах еколінгвістичної проблематики [1]. Однак еколінгвістика, як і будь-яка наукова дисципліна, від своєї появи, становлення та розвитку пройшла апробацію в межах науково-практичних конференцій та спеціалізованих видань. Позначимо цей шлях

лише оглядово: виголошення американським професором Ейнаром Хаугеном доповіді *The Ecology of Language* (США, 1970 р.) та публікація однойменної наукової праці (США, 1972), конференція Міжнародної асоціації прикладної лінгвістики (Греція, 1990 р.), Міжнародний конгрес «Мовна екологія» (Італія, 1990 р.), книга Е. Хаугена та А. Філа «Еколінгвістика» (США, 1993 р.), збірник наукових праць «Еколінгвістика: теорія, проблеми, методи» (РФ, 2003), збірник наукових праць «Екологія мови й мовна політика в сучасному суспільстві» (Україна, 2012), колективна монографія «Емотивна лінгвоекотологія в сучасному комунікативному просторі» (РФ, 2013), спеціальний випуск журналу «Language Sciences» під назвою «Еколінгвістика: екологія мови та екологія науки» (США, 2014), науковий журнал «Лінгвістика та екологія» (Великобританія, 2015) та інші.

На сучасному етапі розвитку еколінгвістики співіснують такі терміни на позначення цього наукового напрямку: еколінгвістика, лінгвоекотологія, екологічна лінгвістика, екологія мови, мовна екологія. Іноді вони вживаються синонімічно, іноді позначають різні предмети досліджень. О. Сковородніков уживає терміни «еколінгвістика» та «лінгвоекотологія» синонімічно [12]. А. Полухін стверджує, що термін «лінгвоекотологія» та «екологічна лінгвістика» насправді є синонімічними до терміна «екологія мови» [9], однак такий підхід провокує мовну надмірність: якщо ці терміни синонімічні, то лінгвістичній спільноті варто було б визначити один найбільш прийнятний. М. Дьорінг пропонує поділити еколінгвістичний підхід до розуміння мови на три підрозділи: екологію мови, яка аналізує взаємодію між мовами та опікується збереженням лінгвістичного розмаїття та мовами на межі зникнення; екологічну лінгвістику, котра переносить аналітичні концепти з екології до царини лінгвістики; критичну та прикладну еколінгвістику, що вивчає взаємодію між мовними явищами з метою реалізації екологічного дискурс-аналізу [17]. А. Філ та П. Мюльхойзер указують на два підрозділи еколінгвістики: екологію мови та екологічну лінгвістику [18]. У першому випадку лінгвісти вивчають регіональні мови і способи збереження їхньої самобутності, а у другому – працюють на перетині двох наук – екології та лінгвістики – й вивчають вплив мови на екологічну свідомість і, відповідно, говорять про значення мови у вирішенні екологічних проблем.

Британський лінгвіст А. Стіб, який став першим в історії професором екологічної лінгвіс-

тики, вживає термін «еколінгвістика», пояснюючи його так: «еко» в назві пов'язано з тим, що дискурс розглядається крізь екологічну призму, а «лінгвістика» обумовлена використанням методів лінгвістичного аналізу. На думку А. Стіба, еколінгвістика – це дуже широкий напрям, у якому працюють учені та дослідники – представники різних галузей знань [22]. Відмінною рисою зарубіжних досліджень з еколінгвістики є зацікавленість не так екологією мови, як розробкою загальної теорії та методології дослідження мови з огляду на нову еколінгвістичну парадигму. Серед такого різноманіття досліджень важливо виокремити принаймні п'ять особливостей екологічного підходу до розуміння мови, які поділяють сучасні зарубіжні еколінгвісти.

1. Еколінгвістика не розглядає мову як замкнену, усталену та ідеалізовану систему умовних знаків. За еколінгвістичним підходом мова є відкритою екосистемою, яка, на думку К. Фовлера та Б. Хождеса, має вивчатись не лише лінгвістикою, а й теорією розподіленої мови, екологічною психологією та теорією динамічних систем [23]. Мова функціонує не лише в системі детермінації «мова – культура», «мова – суб'єкт», а й у системі «мова–природа», «мова–екосистема», оскільки довкілля, ситуативний контекст мовлення впливають на структуру, значення та розвиток мови не менше за культуру та особистість, які й самі є частинами цих природних та соціальних екосистем.

2. Екологічний підхід передбачає, що мова не локалізована в суб'єкті мовлення як його вроджені чи набуті здібності, але безперервно зароджується в багаторівневій динаміці соціальної комунікації [15]. Виділяють два рівні мови: «мова першого порядку», яка залежить від індивіда та є унікальною, та «мова другого порядку», яка культурно обумовлена та визначена певною стабільністю та еталонністю на визначеному історичному етапі для певної соціальної групи [19].

3. Дослідники описують мову як системний процес, а не набір формальних структур. Оскільки функціонування та розвиток мови є соціокультурним, контекстно залежним та нелінійним процесом, то навчання мові, на думку Л. ван Ліра [25], має бути засноване не лише на засвоєнні формальної лінгвістичної метамови й чіткої граматики, а на творчості мови, яка формується в конкретних ситуаціях та не може бути повністю формалізованою. Однак мовні правила є важливою частиною екології мови загалом, їх формулювання та дотримання створюють упорядкованість та ефективність спілкування (у професійній комунікації,

наприклад) та необхідні умови для культурного наслідування мови.

4. Для екологічних підходів до мови характерне дослідження ситуативності мови. Мовні значення мають підстави не лише в мові (традиціях її вживання) чи мисленні окремої людини, а й у дійсності довкола, мова виникає з актуальних ситуацій, у яких відбувається мовлення. Тому, аналізуючи проблему походження мови та навчання мові, дослідники вказують на значення індексальних знаків [24].

5. Екологічний підхід до мови уникає редукції її природи до одного з аспектів системних процесів, котрі визначають існування мови. На думку С. Дж. Коулі, мова хоч і присутня повсюдно, але водночас не може бути локалізованою, тобто еколінгвістика розглядає максимально системний аспект існування комунікації [16].

Особливістю сучасних зарубіжних досліджень також є те, що низка екологічних підходів до мови ґрунтується не на ідеях Е. Хаугена, а на екологічній психології Дж. Гібсона, який вивчав процеси пізнання та практичні дії в їхній взаємозалежності з довкіллям.

Еколінгвістика відкриває нові перспективи дослідження мови, тому проблемне поле цієї науки пов'язане із широким спектром питань. Згідно з Е. Хаугеном, проблемним полем дослідження еколінгвістики є взаємодія мови та її оточення, середовища (environment) – суспільства, яке послуговується мовою як однією зі своїх знакових систем [21, с. 25]. Після виходу роботи Е. Хаугена почались стрімкі розвідки еколінгвістичних проблем іншими науковцями, які головним чином стосувались занепаду мов, їх вимирання, мовного планування тощо (У. Смолей, Р. Діксон, П. Мюльхойслер). На конференції Міжнародної асоціації прикладної лінгвістики М. Халлідей указав на те, що екологія й мова мають безпосередній вплив одна на одну, а саме: мова впливає на свідомість людини, а людина, відповідно, має вплив на середовище, в якому проживає, а отже, й на екологію довкілля [20]. Серед еколінгвістичної проблематики Е. Хауген виокремлює також проблеми мовної демографії; особливості взаємодії мови та її носіїв з огляду на регіональне, класове чи релігійне походження останніх; специфіку інституційної підтримки мови (урядові ухвали та законодавчі акти тощо); з'ясування ставлення мовців до мови; рівень стандартизації мови та особливості правописної кодифікованості тощо [21, с. 65].

Російська дослідниця Є. Іванова, узагальнивши наукові пошуки американських еколінгвістів,

виділяє три аспекти еколінгвістичних досліджень:

1. Інтралінгвальний, який пов'язаний із культурою мови, стилістикою, риторикою й охоплює вивчення порушень мовних норм та інших комунікативних властивостей мови.

2. Інтерлінгвальний, який пов'язаний із багатомовністю як середовищем існування певної етнічної мови та із проблемою зникнення мов і зменшенням мовного різноманіття.

3. Транслінгвальний, який пов'язаний із використанням одиниць, засобів однієї мови як засобів іншої мови [4, с. 54].

У словнику термінів та понять лінгвістики 2011 року за редакцією Т. Жеребило подано таке визначення поняття лінгвоекології разом із визначенням проблемного поля: вивчення мов у контексті їх функціонування; дослідження різноманіття лінгвістичних феноменів; визнання можливості співіснування всіх мов; прикладний характер досліджень, спрямованих на вирішення мовних конфліктів, підвищення якості освіти, підтримку й відродження міноритарних мов; дослідження адаптивних стратегій мов і мовних екологічних систем; визначення факторів, які забезпечують високий ступінь вітальності мов [3, с. 108].

О. Селіванова значно розширює проблемне поле еколінгвістики як наукового напрямку та виділяє такі напрями:

- 1) дослідження мовної картини світу;
- 2) вивчення причин мовного розмаїття, його типології й функціональності;
- 3) аналіз факторів, які впливають на зникнення мов;
- 4) систематизація екологічних і неекологічних елементів мовних систем;
- 5) аналіз текстів із проблем охорони довкілля, дослідження еко-дискурсів, а також текстів навчальної спрямованості, націлених на виховання еко-грамотності;
- 6) аналіз психологічних, соціальних, гендерних чинників еко-комунікації;
- 7) розгляд співвідношення еко-грамотності та мовної грамотності в контексті боротьби за чистоту мови [11, с. 138].

Досліджуючи проблеми мовної політики України та етнозахисні функції мови, Л. Ажнюк зазначає, що еколінгвістика покликана піклуватись про стан і перспективи розвитку мов, зокрема «загрожених та покривджених» мов, мовних меншин, діалектного середовища як частини національного і глобального лінгвофонду [2]. А. Раду визна-

чає проблематику екологічної лінгвістики разом із такими проблемами мовної екології:

1) кореляція концептуальної сфери комунікації між представниками різних лінгвокультур;

2) уніфікація термінології наукової й фахової комунікації з урахуванням змін у глобалізованому суспільстві та свідомості людей;

3) визначення зв'язків мовних і немовних компонентів, їхнього співфункціонування в умовах письмової та усної комунікації;

4) формування лінгвістичної культури спілкування тощо [13, с. 192].

Н. Панченко, розвиваючи проблемне поле еколінгвістики, визначає поняття «екологічна комунікація» як спілкування, котре не має шкідливого впливу на здоров'я людини, її психоемоційний стан [8, с. 375]. Дослідженням впливу емоцій на екологічність спілкування Н. Киселюк довела, що до проблемного поля еколінгвістики належать не лише естетичність та етичність спілкування, але і спрямованість на шкоду або користь для психологічного, а іноді й фізичного стану людини, тобто еколінгвістика має не лише мовноохоронну, а й здоров'яохоронну (терапевтичну) функцію [5].

Низка дослідників до проблемного поля еколінгвістики зараховує також проблему «екології перекладу», пов'язану з вивченням впливу індивідуальних та соціальних факторів на переклад іншомовного тексту [7]. Дотичним до цієї проблеми є також більш широкий аспект: міжкультурна комунікація та розуміння іншої культури.

Аналізуючи основні етапи еволюції еколінгвістичної думки в українському мовознавстві, С. Ключко подала основні вектори дослідження вітчизняної еколінгвістики, серед яких: питання мовної політики як одного з інструментів збереження мов, які знаходяться в небезпеці; проблема білінгвізму, а також явище мовних контактів; проблема міжмовної інтерференції – відхиленню від норм однієї мови під впливом норм іншої мови; вплив запозичень; проблема поширення «мови ворожнечі» – негативних висловів; процеси мовного вираження суспільних цінностей та їх трансформації у сфері сучасної масової комунікації; принципи екологічності використання мови в різних сферах спілкування та механізмів впливу текстів на свідомість реципієнтів, на формування їхньої картини світу; вплив на стан мови економічної та політичної ситуації в державі та інше [6, с. 11].

Також до кола еколінгвістичних досліджень українські мовознавці зараховують і риторичну, предметом аналізу якої є порушення норм пра-

вильності, зрозумілості, логічності, послідовності, чіткості, виразності та інших комунікативних властивостей мовлення. Український дослідник В. Пасинок указує на появу в еколінгвістиці нового поняття «екологія мовленнєвого середовища», зазначаючи, що предметом еколінгвістики є культура мислення й мовленнєвої поведінки, виховання лінгвістичного смаку, захист літературної мови [10, с. 7].

Екологічний підхід не обмежується лише сферою мови, він усе активніше збільшує сферу свого поширення. Наразі з'являються дослідження екологічного мислення, екологічній свідомості, екологічної культури загалом.

Висновки і пропозиції. Отже, еколінгвістика стала прикладом плідної взаємодії багатьох гума-

нітарних наук, яка досліджує мовне середовище в широкому історичному, соціополітичному, культурному контекстах, урахуваючи стрімкі процеси інтеграції, глобалізації та трансформації сучасного світу, суспільства та свідомості. Сучасні еколінгвістичні дослідження характеризуються системним підходом до розуміння мови, мультидисциплінарністю та інтеграцією різних наукових напрямів. Аналітичний огляд еколінгвістичних досліджень зарубіжних та вітчизняних учених довів, що завдання та предмет еколінгвістики загалом сформульовані та логічно продовжують ідеї Е. Хаугена. Проблемне поле еколінгвістичних пошуків швидко зростає та враховує соціальні, психологічні, біологічні та правові аспекти лінгвістичних студій.

Список літератури:

1. Ажнюк Б. Етнозахисна функція мови як наукова проблема (від Потебні до сучасності). *О. О. Потебня й актуальні питання мови і культури*. 2004. С. 50–57.
2. Ажнюк Л. Екологія офіційного мовлення як об'єкт правового захисту. *Українська мова*. 2013. № 1. С. 88–103.
3. Жеребило Т. Термины и понятия лингвистики. *Общее языкознание. Социолінгвістика : словарь-справочник*. Назрань : Пилигрим, 2011. 280 с. ^[1]
4. Иванова Е. Цель, задачи и проблемы эколінгвістики. *Прагматический аспект коммуникативной лингвистики и стилистики*. Челябинск : Изд-во ИИУМЦ «Образование», 2007. 125 с.
5. Киселюк Н. Вплив емоцій на екологічність спілкування (на матеріалі сучасного англійського дискурсу). *Молодий вчений*. 2018. № 3.2. С. 5–8.
6. Клочко С. Поступ еколінгвістики в Україні: аналітичний огляд. *Система і структура східнослов'янських мов*. 2017. № 12. С. 13–18.
7. Кушнина Л., Юзманов П. Экология перевода. *Культура VS природа : материалы междунар. науч.-практ. конф.* Тюмень : ТюмГУ, 2010. С. 39–43.
8. Панченко Н. Экологичность коммуникации сквозь призму достоверности информации. *Эмотивная лингвоэкология в современном коммуникативном пространстве*. Волгоград : «Перемена», 2013. С. 374–388.
9. Полухин А. Современное языкознание и экологическое мышление. *Опыты – 2008*. 2009. С. 65–73.
10. Пасинок В. Еколінгвістичні аспекти у фокусі риторики, стилістики та культури мовлення. *Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Іноземна філологія*. 2015. № 81. С. 6–13.
11. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія, Полтава : Довкілля-К. 2006. 716 с.
12. Сковородников А. Лингвистическая экология: проблемы становления. *Вестник Московского университета. Филологические науки*. 1996. № 2. С. 42–49.
13. Раду А. Мовна екологія: напрями та проблеми дослідження. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2013. № 27. С. 191–197.
14. Шаховський В. Медійная неэкологичность как способ/средство диффамации адресата. *Эмотивная лингвоэкология в современном коммуникативном пространстве*. Волгоград : «Перемена», 2013. С. 302–306.
15. Cowley S. J. Distributed language. *Distributed Language*. Amsterdam : John Benjamins, 2011. P. 1–14.
16. Cowley S. J. Bio-ecology and language: a necessary unity. *Language Sciences*. 2014. Vol. 41. P. 60–70.
17. Döring M., Media reports about natural disasters. An ecolinguistic perspective. *The Routledge handbook of ecolinguistics*. 2018. P. 293–307.
18. Fill A., Mühlhäusler P. The ecolinguistics reader: language, ecology and environment. London, New York : Continuum, 2001. 296 p.
19. Garner M. Language rules and language ecology. *Language Sciences*. 2014. Vol. 41. P. 111–121.
20. Hallida M. New ways of meaning: the challenge to applied linguistics. Reprinted in Fill and Mühlhäusler. 2001. P. 175–202.
21. Haugen E. *The Ecology of Language*. Stanford University Press. 1972. 211 p.
22. Stibbe A. *Ecolinguistics: Language, Ecology and the Stories We Live By*. London, New York : Routledge, 2015. 210 p.

23. Hodges B. H., Fowler C. A. New affordances for language: Distributed, dynamical, and dialogical resources. *Ecological Psychology*. 2010. Vol. 22. P. 239–254.

24. Kravchenko A.V. Essential properties of language, or, why language is not a code. *Language Sciences*. 2007. Vol. 29, № 5. P. 650–671.

25. van Lier L. An ecological-semiotic perspective on language and linguistics. In: Kramsch C. (ed.), *Language acquisition and language socialization: Ecological perspectives*. L. : Continuum, 2004. P. 140–165.

Taranenko K. V. TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF WORLD AND DOMESTIC ECOLINGUISTICS

The article is devoted to the current direction of modern linguistic studies – ecolinguistics. An analytical review of the origins, stages of formation and trends in the development of world ecolinguistic thought. The focus is on the scientific achievements of foreign and domestic linguists, emphasizing their common and different vectors of scientific research. It is proved that the peculiarity of foreign research in ecolinguistics is the interest not so much in the ecology of language, but in the development of a general theory and methodology of language research in view of the new ecolinguistic paradigm. Different approaches to understanding language ecology and language ecology, interpretation of the subject and tasks of ecolinguistics are highlighted. Problem field of ecolinguistics is generalized and outlined and the following directions are singled out: research of linguistic picture of the world, definition of connections of linguistic and non-linguistic components, their co-functioning, research of linguistic environment and its influence, study of reasons of linguistic diversity, its typology and functionality. on the disappearance of languages, systematization of ecological and non-ecological elements of language systems, formation of ecological communication and linguistic culture of communication, unification of scientific terminology and professional communication taking into account changes in a globalized society and people's consciousness, analysis of texts on environmental issues, research of eco-discourses, as well as educational texts aimed at educating eco-literacy, consideration of the relationship between eco-literacy and language literacy in the context of language purity. Theoretical and methodological approaches to the study of language as a dynamic system in interaction with environment are determined.

Key words: *ecocontrol, ecolinguistics, ecological communication, language ecology, problem field, environment, term.*